

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Економіко-організаційне забезпечення розвитку дуальної форми набуття фахових компетенцій у системі вищої освіти» за спеціальністю 051 «Економіка» «16» січня 2024 р.

Канаш Олеся Єгорівна, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2018 році Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова за спеціальністю 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка підприємства».

Працює викладачем в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова з 2018 року й до цього часу.

Дисертацію виконано в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв.

Науковий керівник: Парсяк Володимир Никифорович, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри інтелектуальної цифрової економіки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Здобувач має 34 публікації за темою дисертації, з них 1 стаття у періодичних виданнях інших держав, 10 статей у наукових фахових виданнях України, 2 монографії:

1. Kanash O., Parsyak V., Zhukova O., Dybach I., & Korniienko O. Influence of State Policy on the State of Higher Education System in Ukraine. Journal of Higher Education Theory and Practice, 22(6), 2022. P. 74-85. DOI: <https://doi.org/10.33423/jhetp.v22i6.5230>.

2. Канаш О.Є., Парсяк В.Н. Дорожня карта імplementації дуальної форми навчання у закладах вищої освіти. Науковий погляд: економіка та управління, №2 (78), 2022. С. 38-45. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2022-78-6>.

3. Канаш О.Є. Інституціональні та організаційно-правові аспекти запровадження дуальної форми навчання у закладах вищої освіти. Економіка та суспільство, №38, 2022.С. 52-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-4>.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Надточій Ірина Ігорівна, голова, доктор економічних наук, професор, заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи Херсонського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна.

Крамаренко Ірина Сергіївна, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. Формуючи побудову продуктивних сил (стор.39), авторці доцільно було б звернути також на соціальну інфраструктуру, як один із факторів виробництва, безпосередньо пов'язані зі створенням загальних умов для відтворення робочої сили.

2. Розглядаючи "місце інтелектуального капіталу в будові людського капіталу" (стор.58), бажано було б розглянути не з точки зору формування команд та "фахової страти", а з властивостей інтелектуального капіталу (знань, здоров'я, якості життя, тощо).

3. Здійснюючи аналіз ознак дуальності в сьогоденному бутті українських закладів вищої освіти (стор.90-108), доцільно було б проаналізувати кількість здобувачів вищої освіти, які навчаються за дуальною формою набуття фахових компетенцій та виокремити основні проблеми пов'язані із впровадженням процесу дуальності на всіх етапах.

4. Запропонована дорожня карта імплементації дуальної форми навчання у закладах вищої освіти (стор. 129-130) найбільше зосереджена на ролі ЗВО та підприємств, вважаємо, що зміст роботи значно посилює б відображення ролі органів державної влади або інституцій, наділених правом займатися популяризацією та підтримкою в запровадженні дуальної форми навчання. С.169

5. Обґрунтовуючи модульну технологія реінжинірингу навчального процесу (стор. 150-152), бажано було б розкрити важливість забезпечення цього процесу інформаційними системами (наприклад, Moodle), що значно підвищить результати використання технології. С.160

6. Здійснюючи оцінку економічних наслідків застосування дуальних форм здобуття фахових компетенцій (стор. 183-204), авторці слід було звернути увагу, також, на рівень безробіття в Україні у розрізі видів економічної діяльності, що дозволило більш обґрунтовано проаналізувати економічні передумови для підприємств та скорочення дефіциту відповідних кадрів.

Зазначені недоліки не зменшують науково-практичного значення роботи. Вивчення матеріалів дисертаційного дослідження свідчить про її пошуковий характер, творчий підхід автора до поставлених завдань.

Гришина Наталія Володимирівна, рецензент, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. В дисертаційній роботі представлено на стор. 39, рис. 1.1. «Будова продуктивних сил» в якій визначено виробничий та людський капітал. Потребує уточнення така вибірка факторів (економічних ресурсів) виробництва та можливе відображення вектору їх впливу.

2. Автором розглянуто послідовність етапів циклу реінжинірингу бізнес-процесів (стор. 151). Проте на представленому рисунку 3.1 складно прослідкувати саме таку послідовність, коли не відображено початковий та інші етапи циклу реінжинірингу бізнес-процесів.

3. В дисертаційній роботі запропоновано методичні засади, способи та прийоми кількісного оцінювання економічних наслідків та переваг дуальних форм набуття фахових компетенцій (стор. 186 - 203). На відміну від пропозицій, що лунають з цього приводу, запропоновано інструментарій, який озброює стейкхолдерів розумінням можливостей свідомого вкладання ресурсів. В збагачення інтелектуального капіталу: особистого, корпоративного, національного. Детального пояснення у вигляді методичних рекомендацій, інструкцій потребують положення щодо обґрунтованого вибору кількісних показників економічних наслідків дуальних форм набуття фахових компетенцій.

4. На нашу думку, доцільно було більш ґрунтовно провести розгорнуте дослідження стосовно питання загроз та ризиків, супроводжують застосування дорожньої карти (стор. 135, рис. 2.9).

5. При формуванні алгоритму вибору форми освіти для абітурієнта (стор. 156, рис. 3.3) варто було б детальніше описати відмінності механізмів реалізації різних варіантів запропонованих стратегій та можливі переваги кожної з них.

6. В дисертаційній роботі коло досліджуваних проблем занадто широке, що зумовило недостатньо обґрунтоване вирішення окремих поставлених завдань.

Висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вона є самостійним дослідженням з актуальної проблеми, розв'язання якої має вагомe значення для подальшого розвитку економіки.

Тюхтенко Наталія Анатоліївна, опонент, доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри економіки, менеджменту та адміністрування Херсонського державного університету; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. В роботі не знайшли відображення останні погляди науковців на розвиток продуктивних сил в контексті п'ятої промислової революції з урахуванням освітньої складової. Йдеться про черговий етап революційних змін, які відбуваються у системі продуктивних сил та відомі під назвою «Індустрія 5.0.». Технічні та технологічні зміни прискорюються – це потребує економічної та соціальної оцінки їх наслідків, зокрема щодо освітньої сфери, яка об'єктивно повинна мати випереджаючий характер.

2. Вважаємо дискусійним питання безоглядного наслідування досвіду провідних, економічно розвинених країн, у яких вища освіта набула ознак масової. Річ в тому, що в Україні інтелектуальні цифрові бізнеси розвиваються досить повільно, а це означає, що прагнення забезпечити ті, що залишаються поза їх колом призводить до розбалансування ринку праці. Попит не встигає за пропозицією. Її надлишок спричиняє тиск на Фонд

зайнятості та викликає радикальні рішення з боку державних органів управління освітньою сферою. Це своєю чергою створює додаткові ризики для ЗВО.

3. Складно не погодитись з твердженням про важливість створення інституційного підґрунтя для поширення та розвитку дуальних форм набуття вищої освіти (стор. 70-72). Разом з тим, цей аспект дослідження видається настільки важливим, що його було б доцільно розкрити більш глибоко, акцентуючи увагу на соціально-економічних засадах дуальної форми здобуття освіти, що у повоєнному відновленні України буде мати важливого значення.

4. У представленій дисертаційній роботі здобувачка використовує різні назви для визначення об'єкта дослідження: «дуальні форми набуття фахових компетенцій (стор. 1), форми дуального здобуття вищої освіти (рис. 2.3, стор. 98), дуальна освіта (стор. 112). Судячи з результатів аналізу змісту контенту, йдеться про синонімічні дефініції. При цьому досягнення певної уніфікації визначень надало б роботі ще більшої довершеності.

5. Вочевидь, дорожня карта імплементації дуальної форми навчання у закладах вищої освіти (рис. 2.8., стор. 128-129) мала б зазнати певних корегувань з огляду на плани уряду скасувати в Україні заочну та вечірню форми навчання (зареєстрований у Верховній Раді законопроект № 10092).

6. Дисертація містить слушний аналіз з приводу наслідків запровадження дуальних форм набуття фахових компетенцій для покращення макроекономічних показників розвитку економіки країни (стор. 203-204). Було б доцільно представити розрахунки (приклади), спираючись на інформації з кейса, що ілюструють економічні результати для усіх стейкхолдерів.

Холявко Наталія Іванівна, опонент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»; оцінка позитивна з зауваженнями:

1. За результатами аналізу змісту пп. 1.1 першого розділу дисертації, робимо висновок, що він присвячений скоріше дослідженню генези, аніж діалектиці взаємин між виробничим та інтелектуальним капіталами організацій. Наше переконання в цьому ґрунтується на тому, що генеза, за визначенням означає «походження», «утворення», а діалектика це - один із фундаментальних методів пізнання навколишнього світу.

2. Робота містить цікаві теоретичні викладки щодо фізичного та морального зношування інтелектуального капіталу. При цьому здобувачка оперує поняттям його ринкової вартості. Але спроб вартісного вимірювання цього показника у роботі не наводиться. І хоча це завдання не було сформульовано у роботі, переконані, що його вирішення надало б дисертації додаткової цінності.

3. Складно не погодитися з твердженням про досить невеликі масштаби використання дуальної форми набуття фахових компетенцій у діяльності українських закладів вищої освіти. Разом з тим, на нашу думку, було б

доречним більш широке висвітлення наявного досвіду, який накопичено вітчизняною вищою школою та підприємствами-партнерами.

4. Визначаючи лінію тренду на діаграмі, яка відображає чисельність студентів в Європейському Союзі (рис. 2.4), було б доцільно відшукати таке рівняння апроксимації, за якого її достовірність перевищувала б значення (R2) 0,85, коливаючись в діапазоні 0,9-0,99 за шкалою Чеддока. У другому розділі аналізується різний часовий період у наведених таблицях та рисунках.

5. Занадто радикальним виглядає, на нашу думку, порівняння навчального процесу з бізнес-процесом, коли у пп. 3.1 розкривається бачення здобувачки технології реінжинірингу, який вважається необхідною передумовою запровадження дуальної форми набуття або поновлення фахових компетенцій дисертації спостерігається використання подекуди публіцистичного, а не наукового стилю викладу матеріалу та результатів дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,
«Проти» - 0 членів ради,
Недійсних бюлетенів - 0.

Разова спеціалізована вчена рада Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова ухвалила:

1. Дисертація Канаши Олеси Єгорівни на тему «Економіко-організаційне забезпечення розвитку дуальної форми набуття фахових компетенцій у системі вищої освіти», що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка», є завершеним, самостійним науковим дослідженням і відповідає вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти, наукових установах», затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р.; «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р.

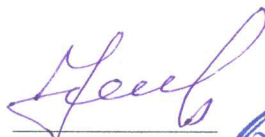
2. Присудити Канаши Олеси Єгорівні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

3. Рішення разової спеціалізованої вченої ради затвердити і передати ученому секретарю НУК ім. адмірала Макарова Уткіній Світлані Анатоліївні.

4. Ученому секретарю НУК ім. адмірала Макарова Уткіній Світлані Анатоліївні підготувати Наказ про видачу Канаши Олеси Єгорівни диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

На підставі результатів відкритого голосування та прийнятого рішення
разова спеціалізована рада присуджує Канаш Олесі Єгорівні ступінь доктора
філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю
051 «Економіка».

Голова спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

НАДТОЧІЙ І.

Підпис д-ра екон. наук, професора
Надточий І. І. завідувач
Вчений секретар МЗН

